ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

9-րդ դասարանի հայոց լեզվի ավարտական քննության

9-րդ դասարանի հայոց լեզվի ավարտական քննությունը անցկացվում է թեստով:

Թեստը բաղկացած է 2 մասից և պարունակում է 32 առաջադրանք:

- 1-ին մասում 16 անկախ առաջադրանքներ են, որոնցից 12-ը ընտրովի պատասխաններով (տրվում են 4 տարբերակներ, որոնցից միայն մեկն է ճիշտ), 4-ը՝ կարճ պատասխանով՝ տրված հարցի պատասխանի ինքնուրույն դուրսբերմամբ: Կարճ պատասխանով 4-րդ առաջադրանքը 4 միավորանոց է: Այս մասից աշակերտը կարող է հավաքել առավելագույնը 19 միավոր:
- 2-րդ մասում տրվում է որևէ տեքստ և դրա հիման վրա կազմված առաջադրանքներ: Տեքստը կարող է լինել գեղարվեստական կամ գիտահանրամատչելի: Գեղարվեստական տեքստը ընդգրկում է շուրջ 200 բառ, գիտահանրամատչելի տեքստը՝ շուրջ 150: Այս մասի առաջադրանքների ընդհանուր քանակը 16 է, որոնցից 8-ը ընտրովի պատասխանով են, 8-ը՝ կարճ: Այս մասից աշակերտը կարող է հավաքել առավելագույնը 16 միավոր:

Յուրաքանչյուր առաջադրանքի և յուրաքանչյուր ենթահարցի ճիշտ պատասխանին տրվում է 1-ական միավոր:

Թեստի առավելագույն միավորը 35 է, որը բերվում է գնահատման 20 միավորանոց համակարգի՝ համապատասխան սանդղակի միջոցով:

Թեստի առաջադրանքները լուծելու և պատասխանների ձևաթուղթը լրացնելու համար հատկացվում է 120 րոպե:

Գնահատման սանդղակ

Միավորներ	Գնահատական
0-1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7-8	7
9-10	8
11-12	9
13-14	10

Միավորներ	Գնահատական
15-16-17	11
18-19-20	12
21-22	13
23-24	14
25-26	15
27-28	16
29-30	17
31-32	18
33-34	19
35	20

ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ
9-րդ դասարանի հայոց լեզվի ավարտական քննության ձևաթղթերը ստուգողներին
և
բողոքարկումն իրականացնողներին

- Ստուգել միայն **կարմիր գրիչով**:
- Ստուգումն սկսել՝ պատասխանների դատարկ թողած բոլոր տեղերում դնելով Z նշանը՝
  - ✓ ընտրովի պատասխանով առաջադրանքի բոլոր 4 վանդակներում,
  - ✓ կարճ պատասխանով առաջադրանքի տողում,
  - ✓ չօգտագործված ուղղման դաշտում:
- Ընտրովի պատասխանով՝ 1-12 և 17-24, առաջադրանքները ստուգելիս սխալ տեղում դրված X նշանը կարմիր գրիչով վերցնել օղակի մեջ: Միևնույն սյունակում մեկից ավելի նշում ունենալու դեպքում բոլորը կարմիր գրիչով վերցնել օղակի մեջ և տվյալ առաջադրանքի պատասխանը համարել սխալ, եթե անգամ ճիշտ է նշումներից որևէ մեկը:
- Կարճ պատասխանով՝ 13-16 և 25-32, առաջադրանքները ստուգելիս ստուգողի կողմից լրացվող դաշտում տվյալ առաջադրանքի համարին համապատասխանող վանդակում կարմիր գրիչով դնել X նշանը, եթե պատասխանը ճիշտ է, և Z նշանը, եթե պատասխանը սխալ է:
- Կարճ պատասխանով առաջադրանքները ուղղման դաշտ չունեն: Եթե աշակերտը այս առաջադրանքների տողերում ջնջել և փոխել է պատասխանը, համարել սխալ: **Բացառություն** են համարվում այն դեպքերը, երբ աշակերտը ակնհայտորեն խառնել է պատասխանների տողերը, օրինակ՝ լրացնելն սկսել է 1 տող ներքևից:
- **Կարճ պատասխանները գնահատելիս՝**
  - ✓ ճիշտ համարել աշակերտի կողմից թե՛ ուղիղ, թե՛ թեք ձևով գրված բառը, օրինակ՝ <u>պահանջ</u>. *դուրս գրել բարդ բառը (բառը տեքստում բացառական հոլովով է՝ ջրհորից)*, <u>պատասխան</u>. *ջրհոր* կամ *ջրհորից,*
  - ✓ եթե միևնույն տողում 1-ից ավելի պատասխաններ են, և այդ պատասխաններից մեկը սխալ է, առաջադրանքին միավոր չտալ,
  - ✓ ուղղագրական և կետադրական սխալների դեպքում թեստից վաստակած ընդհանուր միավորից միավորներ հանել հետևյալ կարգով՝
    - 1 ուղղագրական սխալի դեպքում՝ 1 միավոր,
      2 ուղղագրական սխալի դեպքում՝ 2 միավոր,
      3 և ավելի ուղղագրական սխալների դեպքում՝ 3 միավոր,
    - 2 կետադրական սխալի դեպքում՝ 1 միավոր,
      3-4 կետադրական սխալի դեպքում՝ 2 միավոր,
      5 և ավելի կետադրական սխալների դեպքում՝ 3 միավոր,
      միայն 1 կետադրական սխալի դեպքում միավոր չհանել:

Ծանուցում. 16-րդ առաջադրանքում պահանջվում է տրված 4 բառերը ենթարկել համապատասխան ձևափոխությունների և համապատասխան հերթականությամբ տեղադրել նախադասության բաց թողած տեղերում: Յուրաքանչյուր ենթակետի համար 1-ական միավոր է տրվում այն դեպքում, եթե տվյալ ենթակետում գրված է համապատասխան բառը, և այն ենթարկված է ճիշտ ձևափոխության (հոլով, հոլովում, թիվ, առում, դեմք, ժամանակաձև)՝ առանց քերականական սխալների: Օրինակ՝ միավոր չտալ, եթե ***փախչել*** բայը գրված է ***փախնում եմ*** բառաձևով, եթե անգամ գրված է ճիշտ տեղում և ճիշտ դեմքով, թվով և ժամանակաձևով:

2024 թ. 9-րդ դասարանի ավարտական քննություն

Պատասխանների ձևաթուղթ

Հայոց լեզու

ազգանուն անուն հայրանուն

ԳԹԿ անձնական համար

Թեստ № 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐

ԳԹԿ անձնական համար

Մաս 1

Ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
4	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4

Կարճ պատասխանով առաջադրանքներ

13 .....

14 Սխալ է՝ .....

Պետք է լինի՝ .....

15 Սխալ է՝ .....

Պետք է լինի՝ .....

16.

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

Մաս 2

Ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներ

	17	18	19	20	21	22	23	24	
1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
4	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4

Ուղղման դաշտ՝ 1-12 և 17-24 առաջադրանքների համար

☐☐	☐☐
1 ☐	1 ☐
2 ☐	2 ☐
3 ☐	3 ☐
4 ☐	4 ☐

Կարճ պատասխանով առաջադրանքներ

25 ..... 29 .....

26 ..... 30 .....

27 ..... 31 .....

28 ..... 32 .....

Ստուգող՝ .....

Հանձնաժողովի նախագահ՝ .....

Գնահատականը

Միավորների գումարը

Լրացնում է ստուգողը

Միավորը՝ 1-12-ում

13 ☐	16: 1 ☐
14 ☐	2 ☐
15 ☐	3 ☐
	4 ☐

Միավորը՝ 13-16-ում

Միավորը՝ 17-24-ում

25 ☐	29 ☐
26 ☐	30 ☐
27 ☐	31 ☐
28 ☐	32 ☐

Միավորը՝ 25-32-ում

Թեստի նմուշ
Մաս 1

1 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում է գրվում միևնույն տառը կամ տառակապակցությունը (փակագծերում նշվածներից որևէ մեկը):

1) բաց-թյա, ան-րինակ, տն-րեն (**օ** կամ **ո**)
2) կ-կվել, ճրագալույ-, մտա-ածին (**ծ** կամ **ց**)
3) հեղ-եղել, հայթ-այթել, խոնար-ել (**հ** կամ **-**)
4) ու-ևոր, ու-ակի, գործու-ում (**ղ** կամ **ղղ**)

2 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաղադրիչներն են գրվում անջատ:

1) մուգ(կապույտ), դռնե(դուռ), ի(սրտե)
2) ամենա(բարձր), ծովից(ծով), դեմ(դիմաց)
3) դեմ(առնել), ուս(ուսի), մեկ(երկրորդ)
4) անթիվ(անհամար), հարյուր(մեկ), մեջ(ընկնել)

3 Ո՞ր բառում է գաղտնավանկի *ը*-ն ճիշտ տեղադրված:

1) ս(**ը**)փոփել
2) ձեռ(**ը**)նպահ
3) խառ(**ը**)նվածք
4) խնդ(**ը**)րել

4 Ո՞ր հատվածում դարձվածք ***չկա:***

1) Քանի՜ անգամ եմ ձեռքից գնացել,
Քանի՜ ցավից եմ պրծել աշխարհում...
2) Խելքս բան չի կտրում
Այս աշխարհի բանից:
3) Աչքերս քար են կտրում զարմանքից
Այս գարնան շենք ու շնորհքի վրա:
4) Անտառի խոր ու խրթին
Լռությունն է երերում…

5 Ո՞ր շարքում պարզ բառ ***չկա:***

1) խնդիր, գարեջուր, մազանոթ
2) հրեղեն, ձիարշավ, ճանապարհ
3) ընձառյուծ, երանգ, խոսափող
4) գնդաձև, պատշար, շողշողուն

6 Ո՞ր տարբերակի բառերը հականիշներ ***չեն:***

1) հակիրճ-երկարաշունչ
2) կայուն-երերուն
3) սնապարծ-համեստ
4) խրթին-կարևոր

7 Ո՞ր տարբերակում են ընդգծված բոլոր բառերը դերանուններ:

1) **Բոլորն** էլ **իրենց** դժվար մտքերի հետ էին. ձիերն էին համեմատում **իրար**:
2) Աղբյուրի **մոտ** տեղի ունեցող **նրանց** զրույցը փոխեց **իր** խաղաղ ու առօրյա հունը:
3) **Ապա** ձիուն մոտենում էին **մի քանի** հոգի, թղթի վրա **ինչ-որ** նշումներ անում:
4) **Մինչև** անգամ տղան էր լուռ, որովհետև **ոչ ոք** սիրտ չուներ **նրան** լսելու:

8 Ո՞ր շարքի բառերից ոչ մեկը ***ու*** հոլովման ***չի*** ենթարկվում:

1) կաղին, ոչ ոք, նախապապ
2) տղամարդ, աղախին, արփի
3) կիրակի, ամուսին, հավաքատեղի
4) տատ, հայելի, շանթարգել

9 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ածականներ:

1) պատահական, ոսկե, հիմա
2) լռակյաց, ալյուրոտ, մաքուր
3) այսպիսի, ձմեռային, ծեր
4) սարսափելի, դողացող, իմաստալից

10 Ո՞ր տարբերակն է տրված նախադասության քերականական և տրամաբանական շարունակությունը:

Շարունակելով ճանապարհը՝ հասանք մի հեղեղատի,

1) քանի որ խորհուրդ տվեցի ընկերոջս սպասել, մինչև հեղեղը դադարի:
2) որոնց բարձունքից լսվում էր բուի կռինչը:
3) թեկուզ և հանգստի համար հարմար պահ չէինք ընտրել:
4) որից պետք է անցնեինք դիմացի կիրճը:

11 Ո՞ր հատվածում անձնավորում ***չկա:***

1) Կապույտ մրրիկ է պայթել,
Կապույտ մշուշ է...
Ուռին ուզում է փախչել,
Բայց արդեն ուշ է:
2) Ուռին ճչում է կարծես.
-Հասե՛ք. աղետ է:-
Առուն ուշքի է եկել
Եվ արդեն գետ է:
3) Ինչ-որ տագնապ է ձորում,
Ինչ-որ սարսուռ է...
Ուշաթափվել է առուն,
Եվ ուռին լուռ է:
4) Հավքը բախվեց ուռենուն...
Ոստերից նրա,
Մոլորակներ թափվեցին
Քարերի վրա:

12 Ո՞ր նախադասության մեջ կետադրական սխալ կա:

1) Ձին գլուխը կախեց արածելու, մի երկու բերան խոտ պոկեց, բայց անհանգստացնող ինչ-որ բան կար, և ձին գլուխը բարձրացրեց:
2) Ես՝ հրացանս առաջ մեկնած, մատս ձգանին, վազեցի դեպի շունը, իսկ նա ահարկու հայացքով որսը մեխել է տեղում:
3) Ես իսկույն վազեցի՝ բռնելու եղնիկին, սակայն նա մի ակնթարթի մեջ թռավ լուսամուտից պարտեզը և ծածկվեց խավարի մեջ:
4) Նրա դեմքն այժմ խաղաղ էր. նա գտել էր մի միջոց, որ կարող էր հանգստացնել իրեն:

13 Նախադասությունները դասավորի՛ր քերականական և տրամաբանական ճիշտ հաջորդականությամբ: Գրի՛ր միայն նախադասությունների համարները:

1. Ձորի գլխին կանգնեցի, և երբ աղջիկը մի անգամ էլ բարձրացավ, նայեց իմ կողմը, ձեռքով արի:
2. Արտում կռացած կանայք կանաչին ընկած թռչունների էին նման:
3. Նա իսկույն կռացավ արտի վրա, իսկ ես արագացրի քայլերս՝ ձիապանին հասնելու:
4. Եվ այդ երամից մեկը՝ գորշ շորերով մի աղջիկ, ավելի հաճախ էր բարձրանում, ձեռքը դնում ճակատին, որ արևի շողերը չխանգարեն տեսնելու անտառի մեջ հալվող արահետը և միայնակ անցվորին:

Պատասխան՝ _____

14 Գտի՛ր նախադասության մեջ թույլ տրված բառագործածության սխալը և ուղղի՛ր:

Օրեր շարունակ երկինքը պատող ամպերը ցրվեցին, և փողոցները հեղեղած անձրևաջուրը սկսեց կամաց-կամաց տեղիք տալ:

Պատասխան՝ *սխալ է՝* _____

պետք է լինի՝ _____

15 Գտի՛ր նախադասության մեջ թույլ տրված քերականական սխալը և ուղղի՛ր:

Իմ քեռի Վահանը մայրիկիս ու քրոջս հետ վերադարձան ու մտան տուն՝ սուրճ խմելու:

Պատասխան՝ *սխալ է՝* _____

պետք է լինի՝ _____

16 Տրված բառերը տեղադրե՛լ բաց թողնված տեղերում՝ ենթարկելով համապատասխան փոփոխությունների: Պատասխանում համապատասխան թվերի դիմաց բառերը գրի՛ր նախադասության մեջ քո տեղադրած հերթականությամբ և համապատասխան քերականական ձևափոխություններով:

Երբ սև կետը ..... արևով ..... ճանապարհին, նա տեսավ երեք ձի, որոնք սլանում էին՝ ..... ձյան փոշի, որ ..... տակ շողում էր արծաթի գույնով:

(ողողել, բարձրանալ, արև, հասնել)

*Պատասխան՝ 1.*_____ *2.*_____

*3.*_____ *4.*_____

Մաս 2

Կարդա՛ տեքստը և կատարի՛ր առաջադրանքները:

I

1. Երկրի մթնոլորտի վերին նոսր շերտերում՝ 80-1000 կմ բարձրության վրա, երբեմն տեղի է ունենում բնության զարմանահրաշ երևույթներից մեկը՝ բևեռափայլը: 2. Դա մի յուրատեսակ լուսարձակում է, որ դիտվում է հիմնականում Երկրի բևեռային շրջաններում, հազվադեպ՝ նաև միջին լայնություններում: 3. Հայաստանում 1098-1100 թվականներին դիտվել է չորս բևեռափայլ: 4. Բևեռափայլը անչափ գրավիչ տեսարան է. երկնքի ամբողջ հյուսիսային կողմը լուսավորվում է կարմիր ու կանաչ երկու հսկայական, շողշողուն կամարներով: 5. Անընդհատ ձևափոխվելով ու երփներանգվելով՝ կամարները մեկ անհետանում են, մեկ նորից հայտնվում: 6. Հանկարծակի մութ երկինքը ասես նետահարում են պայծառ ճառագայթները, իսկ ժամանակ առ ժամանակ օդում կախվում են կարմիր ծոպերով զմրուխտե «վարագույրներ»: 7. Պայծառ, հիասքանչ բևեռափայլը, կամ ինչպես հյուսիսում են անվանում, հյուսիսափայլը, երկնքում փողփողում է մի քանի ժամ անընդհատ:

II

1. Բևեռափայլերը Արեգակի ակտիվության հետևանք են: 2. Արեգակի հսկայական շիկացած գունդը տիեզերական տարածություն է ճառագայթում վիթխարի քանակությամբ ջերմություն և արտանետում էլեկտրականությամբ լիցքավորված նյութի մանրագույն մասնիկների հոսքեր: 3. Այս երևույթը կոչվում է արեգակնային քամի: 4. Հասնելով երկրի մթնոլորտի վերին շերտերը՝ այդ մասնիկները բախվում են օդի մոլեկուլներին, և սրանք սկսում են փայլփլել տարբեր գույներով՝ դեղին, կանաչ, կապույտ, կարմիր, մանուշակագույն, նարնջագույն: 5. Բևեռափայլի աղեղները երբեմն անցնում են 5000 կմ-ից:

6. Երկրից բացի միակ այլ մոլորակը, որտեղ մինչ օրս նկատվել են բևեռափայլեր, Սատուրնն է:

17 Ո՞ր միտքը ***չի*** բխում տեքստից կամ հակասում է նրա բովանդակությանը:

1) Բևեռափայլի կամարները կարող են ձգվել հազարավոր կիլոմետրեր:
2) Պատահել է, որ Հայաստանի տարածքում 2 տարում դիտվել է 4 բևեռափայլ:
3) Տիեզերքում միակ մոլորակները, որոնց վրա կարող են բևեռափայլեր տեղի ունենալ, Երկիրն ու Սատուրնն են:
4) Բևեռափայլերը կապված են Արեգակի ակտիվության հետ:

18 II հատվածի ո՞ր նախադասության մեջ կապ խոսքի մաս կա:

1) 2
2) 3
3) 4
4) 6

19 I հատվածի ո՞ր նախադասության մեջ վերաբերական կա:

1) 3
2) 4
3) 5
4) 6

20 I հատվածի ո՞ր նախադասության մեջ անորոշ դերբայ կա:

1) 1
2) 3
3) 5
4) 6

21 Ո՞ր նախադասության մեջ բաղադրյալ ստորոգյալ ***չկա:***

1) I. 4
2) I. 5
3) II. 1
4) II. 6

22 Ո՞րն է պարզ նախադասություն:

1) I. 1
2) I. 2
3) II. 2
4) II. 4

23 Տրված նախադասության մեջ ընդգծված բառը ի՞նչ պաշտոն է կատարում:

Հասնելով երկրի մթնոլորտի վերին շերտերը՝ այդ մասնիկները բախվում են օդի ***մոլեկուլներին:***

1) տեղի պարագա
2) հանգման անուղղակի խնդիր
3) ուղիղ խնդիր
4) ձևի պարագա

24 Նախադասության անդամներից որի՞ ձևաբանական վերլուծության մեջ սխալ կա:

Արեգակի հսկայական շիկացած գունդը տիեզերական տարածություն է ճառագայթում վիթխարի քանակությամբ ջերմություն:

1) ***Արեգակի*** – հատուկ գոյական
2) ***շիկացած*** – ածական
3) ***ճառագայթում է*** – բայ, սահմանական եղանակ
4) ***ջերմություն*** – գոյական, անորոշ առում

25 Գրի՛ր մեկ բան, ինչին կարող են նմանվել բևեռափայլերը:

Պատասխան՝ _____

26 I հատվածից դո՛ւրս գրիր մեկ բառ, որում երկհնչյունի հնչյունափոխություն կա:

Պատասխան՝ _____

27 I հատվածից դո՛ւրս գրիր փոխաբերական իմաստով գործածված մեկ բառ*:*

Պատասխան՝ _____

28 Տեքստից դո՛ւրս գրիր գերադրական աստիճանով դրված ածականը:

Պատասխան՝ _____

29 II հատվածից դո՛ւրս գրիր բազմապատկական բայը:

Պատասխան՝ _____

30 I. 1 նախադասությունից դո՛ւրս գրիր մակբայը:

Պատասխան՝ _____

31 80 թիվը գրի՛ր տառերով:

Պատասխան՝ _____

32 Գրի՛ր I հատվածի այն նախադասության համարը, որում ստորոգյալի լրիվ զեղչում կա:

Պատասխան՝ _____